

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 08 grudnia 2022 r.

BAK.o802.18.2022

Pani
Katarzyna Ziętał
Dyrektor
Centrum Archiwistyki Społecznej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej¹ w terminie od 15 września do 20 października 2022 r. przeprowadzono kontrolę w Centrum Archiwistyki Społecznej (dalej: CAS). Kontrola obejmowała prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych przez Ministra w 2021 roku.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 220/U/2022 z dnia 2 września 2022 r. przez głównego specjalistę Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w siedzibie CAS, ul. Rejtana 17, lok. 25/26/27, 02-516 Warszawa.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Pani Wystąpienie pokontrolne.

Działalność CAS w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami.

Powyższą ocenę oparto na podstawie badanych obszarów. CAS prawidłowo wydatkowało środki pochodzące z dotacji celowych Ministra, zgodnie ze szczegółowym zakresem zadania określonym w umowach dotacyjnych. Składniki wynagrodzeń osobowych były wypłacane pracownikom zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. Analiza zamówień publicznych o wartości do 30.000 euro/130.000 zł wykazała, że udzielane były one zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przypadku zamówienia publicznego udzielonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*. Zastrzeżenia dotyczą stwierdzonych przypadków dokonywania płatności za faktury po terminie wynikającym z zawartych umów, jednakże nie skutkowało to zapłatą odsetek przez CAS. Stwierdzono incydentalne przypadki polegające na błędnym zaksięgowaniu faktury, braku potwierdzenia liczby godzin wykonania zlecenia, niepodpisaniu egzemplarza umowy przez CAS, dokonywaniu omyłek pisarskich w zawieranych umowach o pracę.

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

1. Podstawy działalności i organizacja

CAS jest państwową instytucją kultury, której założycielami są: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: *Minister*) oraz Fundacja Ośrodka KARTA. Minister jest organizatorem CAS i sprawuje nad instytucją nadzór.

CAS działa na podstawie:

- ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej²,
- statutu³ nadanego zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 stycznia 2020 r.,
- umowy o utworzeniu i prowadzeniu jako wspólnej instytucji kultury pod nazwą Centrum Archiwistyki Społecznej z dnia 24 stycznia 2020 r. wraz z aneksem z dnia 22 kwietnia 2020 r.

CAS posiada osobowość prawną i zostało wpisane do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra pod numerem RIK 119/2020.

W badanym okresie:

- Dyrektorem była Pani Katarzyna Ziętał,
- Zastępcą Dyrektora była Pani
- Głównym Księgowym do dnia 31 sierpnia 2021 r. była Pani , a od dnia 1 września 2021 r. Pani

Organizację wewnętrzną CAS i zakres jego komórek organizacyjnych określa Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2021 Dyrektora z dnia 15 lutego 2021 r.

Do zakresu działalności CAS należy wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz zabezpieczania i upowszechniania zbiorów tekstowych, ikonograficznych, filmowych, fonograficznych i innych, dokumentujących pamięć historyczną i dziedzictwo narodowe, rozwijanie sieci współpracy podmiotów podejmujących powyższą działalność i wzmacnianie zaangażowania obywateli w działania na rzecz dokumentowania historii.

2. Przychody i koszty CAS na podstawie dokumentów finansowych

Zgodnie z § 13 statutu CAS prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i innych obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa. Podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan finansowy ustalony przez Dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji organizatora (art. 27 ust. 3). CAS prowadziło gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego na 2021 r., który był aktualizowany.

Zgodnie z rachunkiem zysków i strat CAS za 2021 r.:

1) przychody wynosiły: 3.975.640,74 zł:

- a) przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi wynosiły: 3.975.576,73 zł,
- b) pozostałe przychody operacyjne wynosiły: 64,01 zł,

2) koszty wynosiły: 3.912.345,25 zł:

² Dz. U. z 2020 r., poz. 194, z późn. zm.

³ Załącznik do zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 stycznia 2020 r. (poz. 6).

a) koszty działalności operacyjnej wynosiły: 3.911.488,33 zł,

b) koszty finansowe wynosiły: 856,92 zł.

Zysk netto za rok 2021 wynosił: 63.295,49 zł. Zysk netto został przeznaczony na zwiększenie funduszu rezerwowego, pokryto stratę z lat ubiegłych w wysokości 12.275,40 zł z funduszu rezerwowego.

Sprawozdanie finansowe za 2021 r. było objęte badaniem niezależnego biegłego rewidenta, który wydał opinię bez zastrzeżeń.

Sprawozdanie finansowe za 2021 r. zostało zatwierdzone przez Ministra w dniu 13 lipca 2022 r.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące regulacje wewnętrzne obejmujące gospodarkę finansową:

- Polityka rachunkowości⁴,
- Regulamin obiegu i kontroli dokumentów⁵.

3. Wybrane pozycje przychodów

3.1 Dotacje z budżetu państwa

CAS w 2021 r. otrzymało dotację podmiotową Ministra w wysokości 3.100.000,00 zł. Dotacja podmiotowa została wykorzystana w wysokości 3.099.582,34 zł na wynagrodzenia (1.883.559,07 zł), ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (365.716,32 zł), pozostałe koszty według rodzaju (849.228,03 zł) i inne koszty (1.078,92 zł)⁶. Niewykorzystania dotacja podmiotowa w kwocie 417,66 zł została zwrócona na rachunek Ministerstwa w wymaganym terminie.

CAS w ramach 2 dotacji celowych⁷ Ministra udzielonych w 2021 r. na wydatki bieżące wykorzystало kwotę 327.034,24 zł. Ponadto CAS w ramach środków niewygasających w 2020 r., dotyczących dotacji celowej⁸ Ministra z 2020 r. na wydatki inwestycyjne, wykorzystало w 2021 r. kwotę 479.269,50 zł.

Dotacje Ministra w 2021 r. były jedynym źródłem finansowania działalności CAS.

Podczas kontroli zbadano prawidłowość wydatkowania środków finansowych pochodzących z 2 dotacji celowych Ministra na wydatki bieżące udzielonych na podstawie umów nr: 26/DF-VII/2021 i 80/DF-VII/2021 wykorzystanych na łączną kwotę 327.034,24 zł:

- I. W dniu 15 lutego 2021 r. CAS zawarło z Ministrem umowę o dotację celową nr 26/DF-VII/2021 na kwotę 219.500,00 zł. Umowa określała zadanie: *realizacja projektu pn. IV Kongres Archiwów Społecznych*. Do umowy zawarto aneks nr 1 z dnia 3 sierpnia 2021 r. zmieniający koszty wydatków w ramach poszczególnych pozycji kosztorysu.

W umowie ustalono termin wykorzystania przekazanych środków od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r.

Środki finansowe Ministra na rachunek bankowy CAS zostały przekazane w dniach: 10 maja 2021 r. w kwocie 6.000,00 zł, 9 sierpnia 2021 r. w kwocie 13.500,00 zł, 1 września

⁴ Zarządzenie nr 9/2021 z dnia 02.09.2021 r. Dyrektora w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Centrum Archiwistyki Społecznej z dnia 02.09.2021 r.

⁵ Zarządzenie nr 4/2020 z dnia 02.06.2020 r. Dyrektora w sprawie ustalenia regulaminu obiegu i kontroli dokumentów w Centrum Archiwistyki Społecznej.

⁶ Zgodnie z zestawieniem dotyczącym wykorzystania dotacji podmiotowej w 2021 r. sporządzonymi przez CAS.

⁷ Umowy nr: 26/DF-VII/2021 i 80/DF-VII/2021.

⁸ Umowa nr 119/DF-V/AJ/2020.

2021 r. w kwocie 89.350,00 zł oraz 8 października 2021 r. w kwocie 110.650,00 zł, tj. łącznie 219.500,00 zł.

CAS na realizację zadania wykorzystało kwotę 217.034,24 zł. Niewykorzystaną podczas realizacji zadania kwotę w wysokości 2.465,76 zł, CAS zwróciło na rachunek Ministerstwa w dniu 14 stycznia 2022 r.

W wyniku kontroli realizacji zadania określonego w umowie dotacyjnej nr 26/DF-VII/2021 stwierdzono, że:

- CAS zrealizowało zadanie zgodnie z umową o dotację celową,
- środki finansowe Ministra wykorzystano w terminie określonym w umowie o dotację celową,
- niewykorzystane środki finansowe zostały zwrócone w wymaganym terminie na rachunek Ministerstwa,
- umowa o dotację celową została rozliczona w terminie. Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania zostało złożone do Ministerstwa w dniu 28 stycznia 2022 r. w systemie ePUAP,
- przedstawiony w sprawozdaniu wykaz dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków w ramach dotacji celowej zawiera dane zgodne z okazanymi dowodami księgowymi,
- CAS prowadziło wyodrębnioną ewidencję księgową na koncie 500-03-05 w związku z realizacją zadania i rozliczeniem dotacji,
- badane dokumenty księgowe były uporządkowane i zawierały zgodny z umową opis mówiący, iż pochodziły ze środków finansowych Ministra,
- poniesione wydatki podczas realizacji zadania potwierdza 70 dowodów księgowych⁹. Podczas realizacji zadania CAS zawarło 18 umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi i 14 umów z firmami,
- spośród 27 badanych faktur, 1 faktura VAT nr 510/09/2021 z 27.09.2021 r. została opłacona w kwocie 653,90 zł po terminie określonym w umowie nr 2021/047 z 25.08.2021 r. Faktura VAT została wystawiona na kwotę 37.653,90 zł, z tego kwota 37.000,00 zł została zapłacona w terminie, natomiast pozostała kwota 653,90 zł została zapłacona 8 dni po terminie. Kontrolowany wyjaśnił¹⁰, że: *Zgodnie z ostatnim budżetem i harmonogramem, który stanowił załącznik nr 1 do umowy nr 26/DF/VII-2021 z dnia 15.02.2021 r., wydatki w ramach pozycji Wynajem przestrzeni do organizacji Kongresu i catering dla uczestników kształtował się następująco: 1) 37.000,00 zł we wrześniu 2021 r., 2) 1.000,00 zł w październiku 2021 r. Transzę w wysokości 37.000,00 zł otrzymaliśmy od MKiDN w dniu 01.09.2021 r., a 1.000,00 zł w dniu 08.10.2021 r. W związku ze wskazanym powyżej podziałem środków niezbędnych do sfinansowania ww. kosztów, pracownik CAS (...) ustalił telefonicznie z Wykonawcą, że płatność zostanie na dwie transze: 1) 37.000,00 zł płatne do końca września 2021 roku (czyli do wysokości otrzymanej transzy dotacji we wrześniu 2021 r.), 2) 653,90 zł płatne do końca października 2021 roku - na co Wykonawca wyraził zgodę. Mając powyższe na uwadze, CAS nie zostało obciążone*

⁹ 21 rachunków, 27 faktur i 22 wnioski o zwrot kosztów dojazdu.

¹⁰ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 11 października 2022 r.

żadnymi odsetkami za ww. płatność. Na podstawie powyższych wyjaśnień należy wskazać, że nieterminowa płatność nie skutkowałą naliczeniem odsetek,

- wszystkie badane rachunki zostały opłacone w terminie,
 - spośród 32 badanych umów, 1 umowa zlecenie nr UMW/2021/0065 z dnia 16.09.2021 r., nie została podpisana przez Panią Katarzynę Ziętał – Dyrektora CAS. Kontrolowany wyjaśnił¹¹, że: *W wyniku omyłki, nie został podpisany egzemplarz CAS, jednocześnie Zleceniobiorca nie zgłaszał, by jego egzemplarz nie zawierał podpisu obu Stron umowy. Mając na względzie powyższe, jak również fakt, iż umowa została należycie wykonana przez Zleceniobiorcę, doszło do skutecznego zawarcia i wykonania umowy,*
 - w ramach wynagrodzeń bezosobowych CAS wydatkowało kwotę 19.674,70 zł na podstawie 20 rachunków wystawionych do 18 umów zlecenia,
 - CAS właściwie potwierdzało wykonanie prac przez wykonawców, a dowody księgowe były zatwierdzane przez upoważnione osoby,
 - wykonawcy byli wybierani zgodnie z wewnętrznymi procedurami, a w wymaganych przypadkach CAS właściwie przeprowadzało rozeznanie rynku. Obszar ten był uregulowany w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych*¹²,
 - umowy właściwie zabezpieczały interesy CAS, a w wymaganych przypadkach zawierały kary umowne.
- II. W dniu 16 kwietnia 2021 r. CAS zawarło z Ministrem umowę o dotację celową nr 80/DF-VII/2021 na kwotę 110.000,00 zł. Umowa określała zadanie: *realizacja projektu pt. Tłumaczenie i publikacja książki Paula Thompsona i Joanny Bornat pt. „The Voice of the Past. Oral History”*. Do umowy zawarto aneks nr 1 z dnia 9 grudnia 2021 r. zmieniający wydatki w ramach poszczególnych pozycji kosztorysu.

W umowie ustalono termin wykorzystania przekazanych środków od dnia 29 marca do dnia 31 grudnia 2021 r.

Środki finansowe Ministra na rachunek bankowy CAS zostały przekazane w dniach: 5 maja 2021 r. w kwocie 1.760,00 zł, 1 czerwca 2021 r. 15.580,00 zł, 11 sierpnia 2021 r. w kwocie 16.396,00 zł, 1 września 2021 r. w kwocie 10.380,00 zł, 3 listopada 2021 r. w kwocie 58.004,00 zł oraz 8 grudnia 2021 r. w kwocie 7.880,00 zł, tj. łącznie 110.000,00 zł.

CAS na realizację zadania wykorzystało kwotę 110.000,00 zł, tj. 100% dotacji.

W wyniku kontroli realizacji zadania określonego w umowie dotacyjnej nr 80/DF-VII/2021 stwierdzono, że:

- CAS zrealizowało zadanie zgodnie z umową o dotację celową,
- środki finansowe Ministra wykorzystano w terminie określonym w umowie o dotację celową,
- umowa o dotację celową została rozliczona w terminie. Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania zostało złożone do Ministerstwa w dniu 28 stycznia 2022 r. w systemie ePUAP,

¹¹ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 11 października 2022 r.

¹² Zarządzenie nr 3/2020 z dnia 02.06.2020 r. i zarządzenie nr 13/2021 z dnia 22.06.2021 r.

- przedstawiony w sprawozdaniu wykaz dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków w ramach dotacji celowej zawiera dane zgodne z okazanymi dowodami księgowymi,
- CAS prowadziło wyodrębnioną ewidencję księgową na koncie 500-03-06 w związku z realizacją zadania i rozliczeniem dotacji,
- badane dokumenty księgowe były uporządkowane i zawierały zgodny z umową opis mówiący, iż pochodziły ze środków finansowych Ministra,
- poniesione wydatki podczas realizacji zadania potwierdza 35 dowodów księgowych¹³. Podczas realizacji zadania CAS zawarło 7 umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi i 7 umów z firmami,
- w ramach wynagrodzeń bezosobowych CAS wydatkowało kwotę 51.869,00 zł na podstawie 21 rachunków wystawionych do 2 umów zlecenia i 5 umów o dzieło,
- CAS właściwie potwierdzało wykonanie prac przez wykonawców, a dowody księgowe były zatwierdzane przez upoważnione osoby. Jednakże w 1 przypadku spośród 14 badanych rachunków do umów zlecenia, Zleceniobiorca zgodnie z rejestrem godzin realizacji zlecenia za miesiąc maj, wykonywał pracę w dniu 7 maja 2021 r. (liczba godzin: 4), tj. w okresie kiedy umowa zlecenia nie została jeszcze zawarta i nie obowiązywała. Należy wskazać, że strony umowy nr UMW/2021/0023 zawartej w dniu 10 maja 2021 r. postanowiły, że umowa została zawarta od dnia 14 maja 2021 r. do 30 września 2021 r. i w tym okresie powinna być realizowana. Kontrolowany wyjaśnił¹⁴, że: *Rejestr godzin realizacji zlecenia za miesiąc maj zawiera omyłkę pisarską. W rejestrze wskazano, że prace były wykonywane przez Pana (...) w dniach od 7 do 28 maja 2021 roku w wymiarze 18 h. Pan (...) nie rozpoczął prac przed datą wskazaną w § 2 ust. 1 umowy, tj. przed dniem 14 maja 2021 r. Zleceniobiorca rozpoczął realizację zlecenia w miesiącu maju z dniem 14 maja 2021 roku, a zakończył 31 maja 2021 roku. Zleceniobiorca błędnie wykazał wykonywanie zlecenia w dniu 7 maja 2021 roku, który to błąd nie został wyłapany na etapie weryfikacji rejestru,*
- wszystkie badane faktury i rachunki zostały opłacone w terminie,
- wykonawcy byli wybierani zgodnie z wewnętrznymi procedurami, a w wymaganych przypadkach CAS właściwie przeprowadzało rozeznanie rynku. Obszar ten był uregulowany w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych*,
- umowy właściwie zabezpieczały interesy CAS, a w wymaganych przypadkach zawierały kary umowne.

4. Wybrane pozycje kosztów

4.1 Wynagrodzenia osobowe

Zgodnie z ewidencją księgową wynagrodzenia osobowe z tytułu umowy o pracę wynosiły 1.651.897,95 zł¹⁵ w 2021 r. Wynagrodzenia osobowe zostały sfinansowane z dotacji podmiotowej Ministra.

Struktura wynagrodzeń osobowych kształtowała się następująco:

- wynagrodzenia zasadnicze: 1.344.887,33 zł,

¹³ 21 rachunków i 14 faktur.

¹⁴ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 11 października 2022 r.

¹⁵ Zgodnie z kontami: 430-1 za 2021 r.

- nagrody uznaniowe: 110.809,00 zł,
- dodatki stażowe: 82.612,64 zł,
- dodatki funkcyjne: 79.518,98 zł,
- dodatki specjalne: 34.070,00 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe brutto w CAS wynosiło 7.490,00 zł w 2021 r.¹⁶

Zatrudnienie w CAS w przeliczeniu na osoby wynosiło 20 pracowników na dzień 31 grudnia 2021 r.¹⁷

W CAS obowiązywał *Regulamin wynagradzania Centrum Archiwistyki Społecznej*¹⁸.

Kontroli poddano prawidłowość przyznawania 10 pracownikom CAS w 2021 r., w tym kadrze zarządzającej, składników wynagrodzeń osobowych pod kątem ich zgodności z regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Zbadano wynagrodzenia osobowe na łączną kwotę 820.284,96 zł.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- wynagrodzenia pracowników CAS były przyznane zgodnie z kategorią zaszeregowania poszczególnych stanowisk, określonych w *Regulaminie wynagradzania*,
- składniki wynagrodzeń były wypłacane pracownikom zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, w tym dodatki funkcyjne, dodatki specjalne i nagrody,
- nagrody dla pracowników zawierały uzasadnienie,
- kadra zarządzająca nie otrzymywała nagród w 2021 r.,
- w porozumieniu stron zmieniającym warunki pracy i płacy do umowy o pracę z dnia 28 września 2020 r., zawartym w dniu 4 stycznia 2021 r. z pracownikiem CAS wskazano, że po zmianach wynagrodzenie zasadnicze wynosi 6.720,00 zł, co było niezgodne z listami płac, na podstawie których naliczano wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 6.270,00 zł. Jednocześnie należy wskazać, że wymienione w ww. porozumieniu składniki wynagrodzenia, tj. wynagrodzenie zasadnicze 6.720,00 zł i dodatek funkcyjny 1.254,00 zł, nie sumowały się do kwoty określonej w nim łącznego miesięcznego wynagrodzenia 7.524,00 zł. Kontrolowany wyjaśnił¹⁹, że *Kwota 6.720,00 zł/brutto, która w ww. porozumieniu została wskazana jako kwota wynagrodzenia zasadniczego, zawiera omyłkę pisarską (przestawienie cyfr 2 i 7), zaś wolą stron było określenie wynagrodzenia zasadniczego w wysokości 6.270,00 zł brutto miesięcznie. Powyższe potwierdza fakt, iż wynagrodzenie było wypłacane wg wartości 6.270,00 zł brutto wynagrodzenia zasadniczego.* Przekazane przez CAS listy płac potwierdzają powyższe wyjaśnienia,
- w umowie o pracę zawartej z pracownikiem CAS wskazano, że umowa została zawarta 2 marca 2019 r. Należy zauważyć, że CAS zostało powołane na podstawie umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. Kontrolowany wyjaśnił²⁰, że *Określenie daty zawarcia umowy o pracę z Panią (...) jako 2 marca 2019 r. stanowi omyłkę pisarską. Faktyczną datą zawarcia przedmiotowej umowy jest 2 marca 2020 r.,*

¹⁶ Zgodnie z informacją o wynagrodzeniach i zatrudnieniu w jednostce w 2021 r.

¹⁷ Zgodnie z wykazem pracowników na dzień 31 grudnia 2021 r. sporządzonym przez CAS.

¹⁸ Zarządzenie nr 5/2021 Dyrektora z dnia 22.02.2021 r.

¹⁹ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 18 października 2022 r.

²⁰ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 18 października 2022 r.

- listy płac były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty przez upoważnione osoby.

4.2 Wynagrodzenia bezosobowe

Zgodnie z ewidencją księgową wynagrodzenia bezosobowe z tytułu zawartych umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi wyniosły 302.395,69 zł²¹ w 2021 r.

W wyniku kontroli zbadano 10 umów cywilnoprawnych, w tym 1 umowę o dzieło i 9 umów zlecenia, na podstawie których w 2021 r. wystawiono 54 rachunki na kwotę 128.680,00 zł. Rachunki te były sfinansowane z dotacji podmiotowej Ministra. W ramach wynagrodzeń bezosobowych zbadano łącznie kwotę 200.223,70 zł, sfinansowanych z dotacji podmiotowej i 2 dotacji celowych. Ustalenia dotyczące wykorzystania kwoty 71.543,70 zł pochodzącej z 2 dotacji celowych Ministra zostały opisane w pkt 3.1 ppkt I i II niniejszego dokumentu.

W wyniku kontroli 10 umów cywilnoprawnych²², w ramach których -na wynagrodzenia bezosobowe z dotacji podmiotowej Ministra wydatkowano kwotę 128.680,00 zł stwierdzono, że:

- badane umowy zostały zawarte zgodnie z wewnętrznymi procedurami, a w wymaganych przypadkach CAS właściwie przeprowadzało rozeznanie rynku. Obszar ten był uregulowany w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych*,
- CAS właściwie udokumentowało wykonanie poszczególnych prac. Jednakże w 1 przypadku spośród 53 badanych rachunków wystawionych do umów zlecenia, CAS do rozliczenia umowy zlecenia nr UMW/2021/0014 nie wymagało od Zleceniobiorcy sporządzenia i dołączenia do rachunku - rejestru godzin realizacji zlecenia, tj. potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia. Kontrolowany wyjaśnił²³, że *Umowa nr UMW/2021/0014 z dnia 21.04.2021 dotyczyła udziału w debacie (dla uczestników zewnętrznych, przez platformę ...), w dniu 27.04.2021 w godzinach 18.30-20.00 pod nazwą „Śladami dawnych granic. Cykl: wokół historii mówionych”. W przypadku uczestników debat, potwierdzeniem wykonania przez nich usługi jest akceptacja merytoryczna pracownika CAS, który był odpowiedzialny za koordynowanie wydarzenia – debaty. Rejestr godzin realizacji zlecenia w takich przypadkach nie jest stosowany, z uwagi na fakt, iż sama umowa określa konkretne godziny realizacji zlecenia, co jest cechą charakterystyczną dla tego typu umów. Jest to przypadek odmienny od umów zawieranych na dłuższy okres czasu, w których z samej treści umowy, nie można określić w jakich konkretnie terminach i przez jaką ilość godzin zlecenie było wykonywane, celem określenia wykonania obowiązków określonych w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 ze zm.). Należy wskazać, że CAS w ww. umowie nie wymagało od Zleceniobiorcy potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia, a Zleceniobiorca po wykonaniu zlecenia nie potwierdził liczby godzin swojej pracy. Działanie polegające na braku potwierdzenia przez Zleceniobiorcę liczby godzin wykonania zlecenia, było niezgodne z art. 8b ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę²⁴ stanowiącym, że: *W przypadku gdy strony w umowie nie określą sposobu potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia lub świadczenia usług, przyjmujący zlecenie lub świadczący usługi przedkłada w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej informację o liczbie godzin wykonania**

²¹ Zgodnie z kontami 430-2 za 2021 r.

²² Umowy nr: UMW 2021/04, UMW/2021/006, UMW/2021/0011, UMW/2021/0014, UMW/2021/0018, UMW/2021/0020, UMW/2021/0021, UMW/2021/0031, UMW/2021/0068, UMW/2021/0078.

²³ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 11 października 2022 r.

²⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 2207.

zlecenia lub świadczenia usług, w terminie poprzedzającym termin wypłaty wynagrodzenia,

- wystawione rachunki oraz listy płac były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty przez upoważnione osoby,
- wszystkie badane rachunki zostały opłacone w terminie,
- umowy właściwie zabezpieczały interesy CAS, a w wymaganych przypadkach zawierały kary umowne,
- CAS nie zawierało umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami.

4.3 Usługi obce

Koszt usług obcych wynosił 1.348.538,88 zł²⁵ w 2021 r.

Kontroli poddano prawidłowość wydatkowania środków finansowych w ramach usług obcych w 2021 r. Zbadano 10 umów²⁶ i wystawione na ich podstawie 52 faktury wraz z dokumentacją źródłową na łączną kwotę 883.203,52 zł w 2021 r., które zostały sfinansowane z dotacji podmiotowej i dotacji celowej Ministra (środki niewygasające w 2020 r.).

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1 zamówienie²⁷ z 2020 r. udzielono na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*²⁸ (przetarg nieograniczony - usługi IT), 1 zamówienie²⁹ z 2020 r. podlegało wyłączeniu ze stosowania ww. ustawy (nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości – najem lokalu) – przed udzieleniem zamówienia CAS właściwie przeprowadziło rozeznanie rynku, 1 zamówienie³⁰ z 2021 r. udzielono na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*³¹ (tryb podstawowy bez negocjacji – usługi IT). 7 pozostałych zamówień³² zostało udzielonych na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych*, w tym 1 zamówienie z 2020 r. poniżej 30.000 euro (usługi prawne) i 6 zamówień z 2021 r. poniżej 130.000 zł (usługi IT, usługi fotograficzne, usługi drukarskie),
- badane zamówienia o wartości poniżej 30.000 euro/130.000 zł zostały udzielone zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. W wymaganych przypadkach CAS właściwie przeprowadzało rozeznanie rynku,
- CAS właściwie udokumentowało wykonanie poszczególnych prac,
- faktury były sprawdzane i zatwierdzane przez upoważnione osoby,
- spośród zbadanych 52 faktur, 10 faktur zostało opłaconych po terminie:
 - 1) faktura VAT z 01.09.2021 r. (6 dni po terminie),
 - 2) faktura VAT z 04.01.2021 r. (2 dni po terminie),
 - 3) faktura VAT z 30.06.2021 r. (1 dzień po terminie),
 - 4) faktura VAT z 31.05.2021 r. (8 dni po terminie),

²⁵ Zgodnie z rachunkiem zysków i strat na dzień 31 grudnia 2021 r.

²⁶ Umowy nr: 36/2020, 2020/93, 2021/013, 2021/006, 2021/011, 2021/021, 2021/029, 2021/038, 2021/045, 2021/069.

²⁷ Umowa nr 2021/011.

²⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843, z późn. zm.

²⁹ Umowa nr 36/2020.

³⁰ Umowa nr 2021/029.

³¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 2019, z późn. zm.

³² Umowy nr: 2020/93, 2021/013, 2021/006, 2021/021, 2021/038, 2021/045, 2021/069.

- 5) faktura VAT z 30.04.2021 r. (4 dni po terminie),
- 6) faktura VAT z 31.03.2021 r. (2 dni po terminie),
- 7) faktura VAT z 30.09.2021 r. (10 dni po terminie),
- 8) faktura VAT z 26.02.2021 r. (9 dni po terminie),
- 9) faktura VAT z 19.11.2021 r. (10 dni po terminie),
- 10) faktura VAT z 05.11.2021 r. (2 dni po terminie).

Kontrolowany wyjaśnił³³, że we wszystkich wskazanych przypadkach CAS nie otrzymało formalnego przedłużenia płatności za faktury, niemniej jednak CAS nie zostało obciążone odsetkami z tytułu nieterminowej płatności. Kontrolowany również wyjaśnił, że faktura VAT z 05.11.2021 r. została zapłacona kolejnego dnia po otrzymaniu transzy dotacji z MKiDN, co potwierdza przekazana dokumentacja. Należy zaznaczyć, że wszystkie faktury powinny być regulowane w wymaganym terminie, a działanie CAS powodowało ryzyko naliczenia odsetek z tytułu nieterminowych płatności. Ponadto CAS powinno podczas planowania wydatków uwzględniać konieczność terminowego regulowania wymaganych płatności,

- umowy właściwie zabezpieczały interesy CAS, a w wymaganych przypadkach zawierały kary umowne,
- zgodnie z umową najmu nr 36/2020, CAS otrzymywało od Wynajmującego miesięczne faktury za zużycie energii. Spośród zbadanych 12 faktur za zużycie energii na kwotę 3.451,06 zł, 1 faktura z 24.02.2021 r. na kwotę 283,29 zł została nieprawidłowo zaksięgowana na koncie 420 – usługi obce, co było niezgodne z planem kont, będącym załącznikiem do *Polityki rachunkowości*. Należy wskazać, że ww. faktura powinna być zaksięgowana na koncie 419 - zużycie energii. Kontrolowany wyjaśnił³⁴, że *Faktura (...)* została omyłkowo zaksięgowana na koncie 420 – usługi obce zamiast na koncie 419 - zużycie energii. Jednocześnie faktura ta została zaksięgowana w odpowiednim okresie, tj. przypisana do kosztów działalności podstawowej 2021 roku, i w odpowiedniej kwocie. Ze względu na to, że kwota 283,29 zł stanowiła jedynie 0,007 % kosztów działalności operacyjnej 2021 r. (3.911.488,33 zł) wykazanych w rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku, powyższa omyłka nie wpłynęła na znaczne zniekształcenie danych finansowych.

5. Zamówienia publiczne

CAS w 2021 r. przeprowadziło na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (dalej: *ustawa PZP*) 1 zamówienie publiczne³⁵ na łączną kwotę 35.000,00 zł netto/43.500,00 zł brutto, w trybie podstawowym bez negocjacji (art. 275 pkt 1 ustawy PZP).

Kontroli poddano ww. 1 zamówienie publiczne udzielone przez CAS na łączną kwotę 35.000,00 zł netto/43.500,00 zł brutto, którego przedmiotem była *usługa rozbudowy oprogramowania Otwartego Systemu Archiwizacji (zwanego dalej OSA) o nową funkcjonalność* – postępowanie nr 1/04/2021.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości polegających na naruszeniu ustawy PZP.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, wnoszę o:

³³ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 18 października 2022 r.

³⁴ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 18 października 2022 r.

³⁵ Zgodnie z wykazem wszczętych w 2021 r. zamówień publicznych w CAS przekazanych przez Kontrolowanego.

1. Dokonywanie płatności za faktury w wymaganym terminie.
2. Księgowanie faktur zgodnie z planem kont, będącym załącznikiem do Polityki rachunkowości.
3. Wymaganie od zleceniobiorców potwierdzania liczby godzin wykonania zlecenia, zgodnie z ustawą z dnia 10 października 2002 r. o *minimalnym wynagrodzeniu za pracę*.
4. Dochowanie należytej staranności w sporządzaniu umów o pracę.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o *kontroli w administracji rządowej*, zwracam się do Pani o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o *kontroli w administracji rządowej* od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.

Piotr Gliński